

Posudek diplomní práce:

Michaela Myslivcová, Treuhandanstalt. Konzeption der Privatisierungs- und Sanierungstätigkeit. Diskurs um Dr. Rohwedder und Frau Bruel, magisterská práce NRS IMS FSV UK 2008, 120 str.

Německy psaná magisterská práce si vybrala téma v české literatuře dosud prakticky nedotčené a přece pro komparaci českého transformačního procesu 90. let enormně významné. Pro autorku to znamenalo vstoupit na zatím i v BRD minimálně probádaný, o to více však politicky diskutovaný terén a pokusit se zvládnout komplex politické, finančně organizační a hospodářské problematiky let 1990-1994, kdy proběhla proměna kolabujícího socialistického hospodářství NDR do „sociálně ržní“ či prostě kapitalistické podoby. Autorka upozorňuje, že nešlo o připravené a v klidu promyšlené transformační, proivatisační a sanační nebo útlumové kroky, nýbrž o zoufalý běh o závod, kdy se východní a zakrátko i západní politická sféra pokoušela zastavit masový odliv produktivního obyvatelstva „obrozené“ NDR na západ a zhroucení „zbytkové“ východoněmecké ekonomiky ustavením celní a finanční unii, resp. návazně spojením Německa. Tím však zároveň postavila transformační proces, zpočátku řízený „Urtreuhandanstalt“ a návazně Treuhandanstalt (THA) pod ohromný časový, politický i mediální tlak, resp. pod tlak veřejného mínění, očekávajícího realizaci Helmutem Kohlem slíbeného ráje a zažívajícího místo toho pouhou frustraci. Bez vybudovaného aparátu, bez potřebných informací a v konkurenci s privatisačními procesy v Československu a Polsku či Maďarsku musela THA nesmírně rychle splnit svůj úkol.

V úvodu Myslivcová jako klíčovou otázku poněkud rozmáchle definovala „V jaké míře se THA podařilo koordinovat privatisační proces a jak se vyrovnala s vyvstávajícími problémy?“ Koncipoval tu i strukturu práce a konkretisovala v ní dílčí aspekty základního problému. Následně se vyrovnala s prameny a literaturou k tématu.

Vlastní problematiku transformace východoněmeckého hospodářství autorka pojednala v šesti kapitolách v kombinaci s popisem vývoje THA, a to jak ve chronologických, tak strukturálních kapitolách, konfrontujících politickou a hospodářsko finanční stránku problematiky. Myslivcová se věnovala politikckým rozhodnutím, finačním opatřením, ale i strategiím vedení THA, resp. konkrétně koncepcím Detlefa Rohweddera a po jeho zavraždění Birgit Breuel. Velmi názorně autorka ukazuje, jak se měnila strategie THA (resp. státu!) od dominance privatisace k výraznějšímu propagování sanování vybraných podniků, resp. poté, co B. Reuel po smrti Rohweddera přejala vedení THA k co nejrychlejší privatisaci za každou cenu.

Pokládám práci M. Myslivcové přes jistou popisnost za velmi cennou a závažnou, a to tím spíše, že autorka neztratila odstup a byla schopná posuzovat práci THA s nadhledem a rozvahou a dokázala v závěru skutečně odpovědět na otázky úvodu. Místy bych si ovšem přál více vysvětlení, více argumentace. Když už Myslivcová poněkud adoruje D. Rohweddera (mj. proč se o něm zmiňuje vždy s akademickým titulem, když tituly ostatních zmíněných osob neuvádí?), měla by ho jasněji zasadit do kontextu týmu THA (u B. Breuel se zakotvení jejich koncepcí podařilo podstatně lépe a kritičtěji). Přál bych si i kultivovanější poznámkový aparát práce (pouhé jméno autora a stránka při opakovaných citacích nestačí zejména tam, kde od téhož autora Myslivcová používá více studií). Přes to jsem přesvědčen, že jde o práci velmi dobrou až výbornou a jako taková by i měla být obhajována.

Prof. Dr. ~~Štěpán Pásek~~

13.6.2008